

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1.
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1.50. Uradni
razglaš, poslano ter no-
lice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

To so tisti radikalni junaki!

Sedaj, ko imamo volitve pred
durmi, sedaj šele pokažejo nekateri
ljudje svoj radikalizem v pravi luči.
Izšla je obznanila, zapirala je oblast
ljudi in radikalni junaki so ostali tihi
kot riba. Nobenega odpora niso po-
kazali, kakor bi se jih preganjanje
komunističnih delavcev sploh ne ti-
kalo. To je žalostna zgodovina ne-
dajno minulih dni.

Primerjajmo pa sedaj njih delo-
vanje pred volitvami. Častno izjemo
delajo pač delavci, toda takozvana
komunistična »inteligencia« na agiti-
ra z vso pridnostjo za — klerikalce,
torej za stranko, ki je vedno služila
kapitalizmu, ki je vedno učila delav-
stvo suženjstva, duševnega in teles-
nega. Za to stranko danes agitirajo
komunistični voditelji, za tisto stran-
ko, katere predstavnik g. dr. Brejc
je dal lani streljati na delavce na
Zaloški cesti, ki je zapiral rudarje,
železničarje, katerega režim (Ko-
rošev) je spravil 3000 železničar-
jev ob krh, od katerih jih je še da-
nes mnogo brez službe.

Najprej so razbili ti ljudje delav-
ske politične in strokovne organiza-
cije, sedaj pa, ko v delavskih vr-
stah ne najdejo več zaslonbe, sedaj
gredo v boj za klerikalce. To je ne-
kaj nezasišane in vse kaže tako,
da so imeli roko vmes gotovi ele-
menti, ki so hoteli socijalistično gi-
banje oškodovati.

Vsi vemo, da so komunisti odlo-
no pobijali vsako sodelovanje z me-
ščanskimi strankami, kar je bilo
prav, in sedaj vidite te ljudi, kate-
rim so klerikalci tudi takrat priza-
našali, ko so železničarje in komu-
nistične delavce preganjali, da se
pehajo za klerikalce, za klerikali-
zem. To početje tako označuje te
ljudi, da delavstvo pač ne more več
dvomiti o namenu, ki ga je imelo pri
nas selanje razdora v delavskih vr-
stah.

Tu vidimo, da nam od vseh stran-
ki grozi sovražnik. Tu vidimo, da
nas čaka mnogo dela, da se osvob-
dimo izpod larma zavratnega su-
ženjstva.

Vprašajmo se samo, ali je mogo-
če, da bi to kdaj bili komunisti ali
socialisti, ki danes podpirajo delav-
ske največje sovražnike? Ali niso
ti ljudje morda že lani izdajali delav-
stvo? Socialisti ne delajo tako, če
so zavedni!

Postavimo se v bran tej kugi, te-
mu zlorabljanju zaupanja med pro-
letariatom! Kaj so pa to drugega,
kakor agenti provokatorji?

Ali smo socialisti ali pa nismo,
drugega ni! Delavstvo mora v eno
fronto kdor ne gre z njim, je njegov
sovražnik, če išče, še tako hinavske
izgovore. Pehanje za klerikalizem
pa ni socijalistično.

L. Marton:

Obnovitev internacionalne.

Po ofenzivnih bojih, ki so nastali
neposredno po končani svetovni
vojni, je stopil delavski razred za-
padne Evrope in Amerike v perio-
do obrambnih bojov. To je danes
nedvomno dejstvo. Razen tega se
ta spremenjen položaj potrjuje tudi
s tem, ker je v dveh deželah z naj-
močnejšim delavskim gibanjem An-
gleški in Nemški, odstavljen z dne-
nega reda problem socijalizacije naj-
važnejših industrijskih panog v sled
spremenjenih odnošajev moči dru-
žabnih razredov.

Buržoazija je povsod odbila prvo
ofenzivo delavskega razreda, potem
ko je najprej morala izročiti v roke
napadalca znatno število važnih po-
zicij: osemurni delavnik, razširjenje
demokratskih pravic, koalicijskega
prava in začetke »tovarniške demo-
kracije«. V nekaterih krajih je bur-
žoazija že prešla protinapad z neme-

nom, da vnovič zavzame del izgub-
ljenih pozicij; v glavnem je že po-
vsod prešla v ofenzivo na boljše
razredne boja.

Delavski razred, desorganiziran
tekem vojne vsled krize socijalizma,
izstopa v narodnostnem kakor med-
narodnem pogledu v neurejenih vr-
stah, brez čute skupnosti v boju, v
katerem se čisto njegova moč troši
v medsebojnem bratskem boju. To
dejstvo kakor tudi iz tega izhajajoča
utrujenost in razočaranje slabo raz-
vitih proletarskih slojev in k njim
pridruženih polproletarskih elemen-
tov je privedlo do tega, da proletari-
at ni mogel popolnoma izkoristiti
ne prvega trenutka razkroja buržo-
aznega državnega aparata ne kratke
dobe kotovega oživljenja industrije.
Ko je nastopila nova močna indu-
strijska kriza, ki je vsa socijalna na-
sprotja izredno poostрила, je pokazal

delavski razred, da je brez moči na-
pram buržoaziji, kateri se je zopet
vrnila samozavest, ker so se srednji
narodovi sloji, ki so se pod vplivom
vojne in revolucije v začetku pribli-
žali delavstvu, zopet vrnili v tabor
socijalnega konzervatizma, deloma
razočarani v vstvarajočem delu
proletariata, deloma prestrašeni z
izpadi pučističnih - anarhističnih ele-
mentov.

Tak je položaj. V vse večji meri,
kakor je mogoče ta položaj opaziti v
vsi svoji strašni nagoti, raste v or-
ganiziranih delavskih masah zavest
o enotnosti edinstva. V mednarodnih
in narodnih vprašanjih tvori Ahilo-
vo peto delavskega gibanja. Vzlic
neprestanemu razkolu političnih in
strokovnih organizacij, je želja po
obnovitvi edinstva vedno večja.
Naloga obnovitve prejšnjega edin-
stva mora v novi, defenzivni fazi de-

lavskega gibanja igrati prvovrstno
vlogo. O uspešni rešitvi tega vpra-
šanja so bistveno odvisni izgledi
zmage svetovnega proletariata ob
priliki novega ofenzivnega bo-
ja, v katerega stopi svetovni prole-
tariat, za katerega skorajšnja mož-
nost poskrbi v zgodovini kapitaliz-
ma neznosno izredna nestalnost vseh
ekonomskih in političnih odnošajev.

Angleška delavska stranka je
predlagala mednarodni strokovni
zvezil sklicanje konference zaradi
ustvaritve edinstvene internacio-
nala.

Sočasno so tudi v vrstah nemške
socijalistične stranke (desnice) pere-
če vprašanje zedinjenja z nezavisno
socijaldemokratsko stranko. Na šak-
sonskem pokrajinskem kongresu je
bila sprejeta v tem zmislu resolu-
cija.

lilci VIII. sekcije, to so iz volilnega
okraja Ljubljana s Spod. Šiško
na sledečih voliščih:

A. Delavci oziroma delojemalci
v nedeljo dne 11. septembra 1921
od 8. do 12. in od 14. do 17. ure in
sicer:

iz I. skupine velikih obratov, ki
imajo roza legitimacije, v veliki
dvorani mestnega doma.

iz XII. skupine malih obratov, ki
imajo bele legitimacije, v mali dvo-
rani mestnega doma.

iz III. skupine trgovskih obratov,
ki imajo rdeče legitimacije, v po-
sveovalnici na magistratu.

iz IV. skupine za višja trgovska
in višja netrgovska opravila nastav-
ljenih oseb, ki imajo modre legiti-
macije v mestni posveovalnici na ma-
gistratu.

B. Podjetniki oziroma delodajalci
v torek dne 13. septembra od 8. do
12. in 14. do 17. ure in sicer:

iz I. skupine velikih obratov, ki
imajo rumene legitimacije, v mali
dvorani mestnega doma.

iz II. skupine malih obratov, ki
imajo rumene legitimacije, v mali
dvorani mestnega doma.

iz III. skupine trgovskih obratov,
ki imajo svetlo rdeče legitimacije,
v mestni posveovalnici na magi-
stratu in

iz IV. skupine netrgovskih obra-
tov, ki imajo za višja trgovska ali
netrgovska opravila nastavljene
osebe z oranžnimi legitimacijami v
mestni posveovalnici na magi-
stratu.

Vsak volilec dobi jedno legitima-
cijo in po dve glasovnici.

Druge glasovnice naj vsak voli-
lec shrani za slučaj ožjih volitev.

V volilnih imenikih vpisane vo-
lilne upravičence, ki bi 3 dni pred
volitvijo ne dobili dostavljene voli-
lne legitimacije in glasovnice, poziv-
ljamo po § 9. ministrske naredbe
dne 23. aprila 1898, drž. zak. št. 56,
da pridejo še pred volitvijo po legi-
timacije in glasovnice v mestno po-
sveovalnico na magistratu od 8. do
13. ure pop.

S seboj pa morajo prinesiti radi iz-
kaza identitete delavsko knjižico,
izkaznico bolniške blagajne ali kako
drugo enakovredno izkazilo.

Legitimacije, ki nimajo mestnega
pečata, so neveljavne.

Za glavno volišče, kjer se ugo-
tovi skupni izid volitev, izvršenih v
posameznih sekcijah, določamo
mestno posveovalnico na magistra-
tu, kjer uraduje glavna volilna ko-
misija od 8. do 13. ure.

Skličite občinski svet ljubljanski!

Potrđitev ljubljanskega župana
se zavlačuje že celo mesec. Občin-
ski svet je izvoljen, župan in podžu-
pan tudi. In vendar mora občinski
svet čakati na rešitev županskega
vprašanja. Vsekakor se tukaj godi
krivica ljubljanskemu občinskemu
svetu, ker, čeprav župan ni potrjen,
je tukaj podžupan, proti kateremu ni
ugovora in ki tudi ne potrebuje kra-
njevega potrđila. V občinskem redu
ni nobene določbe, ki bi ugovarjala,
ker bi tudi v slučaju, če bi župan
umrl ali odstopil, vodil dalje občn-
ske posle podžupan.

Enako ni zaprisega nobena za-
preka. To je le formalno vprašanje.
Kakor priseže podžupan županu v
roko uradno, tako lahko priseže tudi
administrativni pokrajinski vlad, ki
je nadzorna oblast občine.

Če torej misli vlada, da je njeni
stališče v zadevi g. Peska opraviče-
no, in če misli vso stvar še zavlače-
vati, potem ima tudi ljubljansko vo-
lilstvo in občinski svet pravico in
dolžnost, zahtevati, da se skliče ob-
činski svet pod vodstvom podžu-
pana.

Ta pot je edino pravilna, dokler
se reši vprašanje župana.

Volilec v ljubljansko obrtno sodišče!

Mestni magistrat v Ljubljani raz-
pošilja na vse volilce prisednikov in
namestnikov v obrtno in vskljeno
sodišče glasovnice in izkaznice.

Opozarjamo vse volilce, da shra-
nijo te glasovnice in izkaznice, dok-

ler Strokovna komisija za Slovenijo
ne izda kandidatne liste.

Volilci, kateri žele kako informa-
cijo, naj se obrnejo na volilno pisar-
no Šelenburgova ulica 6/II., kjer je
tudi na vpogled volilni imenik.

Volilni odsek za obrtno sodišče.

Določitev volišč

za volitev prisednikov in namestnikov in prisednikov v
vskljeno sodišče v Ljubljani.

Vsled razglaš oddelka ministr-
stva za trgovino in industrijo v
Ljubljani z dne 13. avgusta 1921, št.

3869-21 (Uradni list št. 101) volijo
prisednike in namestnike v obrtno
in prisednike v vskljeno sodišče vo-

Kreml, trdnjava upanja.

(Kovec.)

Cerkev Vnebovzjetja je druga
katedrala v Kremli. Stara zgradba
s poslikanimi stenami in petimi po-
zlačenimi kupolami stoji na severo-
vzhodnem koncu palače in skoraj
nasproti hiše, v kateri je Leninova
pisarna. V tej cerkvi počivajo kosti
mnogih svetnikov: sv. Teognosta,
ki je umrl leta 1353, za črno kugo,
sv. Jone, ki je zagrozil s svojim koš-
čenim prstom Napoleonu, ko je gle-
dal njegovo mumijo v rakvi, sv. Ci-
priana, sv. Fotija in drugih. Tu so
pokopani tudi mnogi patrijarhi, med
katerimi omenjam Hormogena, Fila-
retta — ustanovitelja dinastije Ro-
manovcev — in Filipa Solovecke-
ga. Filip je bil eden tistih redkih po-
pov v Rusiji, da zasluži spoštova-
nje. Bil je mučenik ruske cerkve,
katero je sam pomagal utrditi. V
resnici verem, melkosenčen in hraber
mož za tiste čase. Za napredek člo-
veštva nima nobenih zaslug, ampak
reči se mora, da ni bil intrigant. Fi-
lip Solovecki se je uprl carju Ivanu
Groznemu zaradi njegovih (carje-
vih) zločinov. Prigleda je, da je ne-
potrebno darovati Bogu nekrvave
daritve, medtem ko car preliva kri-
stjansko kri potokoma. Seveda ni

dolgo pridigal — kakor niso Wyc-
liffe, John Ball, Bruno in drugi v
tistih časih. Ivan je poslal svojega
rablja Skuratova k Filipu, češ da
čaka na »njegov blagoslov« v sa-
mostanu Tverin. Pop je pa vedel,
zakaj ga car kliče, in šel je prostov-
ojno z besedami: »Naj se zgodi
Tvoja volja«. Car ga je vrgel v je-
čo, v kateri je bil zadavljen.

V tej katedrali so bili vsi carji
kronani. Tukaj je Boris raztrgal
svoj carski plašč v znamenje, da bo
delil svoje življenje tudi z bednimi.
Svoječasno so imeli v tej cerkvi
skrbno shranjeno skrinjico, v kateri
je bil »žebelje«, s katerim je bil Krist
pribit na križ, dalje kos Marijine
tunike itd.

Na južnovzhodnem oglišču palače
je majhna katedrala Oznanjenja, ki
ima več pozlačenih kupol in v ka-
teri je shranjen glasoviti ikon (po-
doba) »Donse device Marije«. To
podoba so nosili pred četami v bit-
ki pri Kulikovi (1380) in pozneje v
neki bitki med Borisom in krim-
skim kanom (1591). Zgodovinar je
zapisal več pravljic o čudodelnosti
tega ikona. Ko so bili Francozi v
Moskvi, so hoteli vzeti okvir »Don-
ske device Marije«, ki je iz čistega
zlata, toda zlato se je pred njihovi-
mi očmi spremenilo v baker.

Masa ruskega ljudstva ni seveda
nikdar dvomila v resničnost teh
pravljic, kar dokazuje, v kakšnem
praznovrststvu so se nahajali pri-
prostori Rusi.

Predno stopiva v veliko palačo,
dragi čitateli, v Vladimirjevo dvo-
rano, kjer navadno zboruje tretja
internacionala, postojiva za hip na
kamnitem dvorišču med cerkvama
Vnebovzjetja in Oznanjenja in videl
boš Rdeče stopnice ali »Krasne
stopnice«, kakor se imenujejo. Te
stopnice imajo najkrvavejšo pretek-
lost v obči zgodovini. Drže z ozadja
cerkve v Vladimirjevo dvorano.

V slikoviti Karamzinovi zgodo-
vini čitamo, da je car Ivan Grozni
stal na teh stopnicah nekega večera
1584, in opazoval komet na nebu, ki
je imel rep »v podobi križa«. Car se
je obrnil proti drugim, ki so stali z
njim, in rekel: »To pomeni moja
smrt«. Kmalu potem — tako čitamo
— ga je napadla strašna bolezen;
njegova čreva so pričela gniti in vse
njegovo telo je zateklo. — Po smrti
Borisa Godunova, ko se je »lažnjivi
Dimitrij« polastil prestola, se je od-
igrala krvava tragedija v Borisovi
hiši. Dimitrij je sklenil pokončiti vso
Borisovo rodbino, da bo potem va-
ren. Dva kneza, Galickij in Masal-
skij, in dva uradnika, Molčanov in

Šerefidov, sta na njegov ukaz po-
sejla hišo prejšnjega carja Borisa
(hiša še danes stoji blizu Rdečega
trga), v kateri je bivala carica vdo-
va z otrokoma, sinom Fedorjem in
hčerko Ksenijo. Poslanci so iz iz-
gali otroka in izročili vdovo voja-
kom, ki so jo takoj zadavili. Fedor
je bil tudi umorjen. Ksenija je pa
knez Masalskij pridržal zase, ker je
bila zala deklica. Trupli vdove in
njene sina sta bili izpostavljeni
javnemu zasramovanju na Rdečih
stopnicah. — Ali prišel je dan obra-
čuna, tudi za morilnega Dimitrija.
Razkrinkan je bil kot slepar — nje-
govo pravo ime je bilo Gregorij
Otrepijev — in razkačeno ljudstvo
ga je razsekalo na kosce na Rdečih
stopnicah. — Leta 1682, po smrti
Fedorja Aleksijeviča se je na teh
stopnicah odigrala druga krvava
drama. V prepiru za prestol, za ka-
tereja sta se tepli dve stranki velikih
knezov, je vojaštvo napadlo Kreml.
Dolgorkij je slonel na oknu palače
in psoval vojaške, ki so raztogoteni
planili v palačo, prijeli kneza in ga
vrgli po Rdečih stopnicah na dvo-
rišče, kjer so ga drugi vojaški pre-
stregli s sulicami, na katere se je
nabodel.

Ko sem prvič stal pod temi stop-
nicami, globoko zamišljen, sem za-

čul glasne stopinje, in ko se ozrem,
vidim Vladimirja Iljiča Ulanova, ki
je prihajal iz palače. »Ali poznate
to mesto?« me je vprašal. Nato sva
zavila mimo majhne cerkve in kre-
nila v palačo. Lenin — da rabim
njegovo navadno ime — je govoril
o vojni s Poljsko in o grožnjah Ve-
like Britanije, ki je od začetka do
konca hujkala in podpirala Poljake.
To je bilo 4. avgusta, na dan oblet-
nice velike vojne, na rojstni dan
Shelleya, in vse je kazalo, da Angli-
ja napove vojno sovjetski Rusiji.
Rdeča armada je bila petdeset milj
od Varšave. Nemčija je proklamir-
ala strogo nevtralnost in Francija
je pripravljala mnoge divizije, ki so
imale odmarširati na Poljsko. Rado-
vedno sem opazoval predsednika
ljudskega sveta, ko sem korakal ob
njegovi strani, ampak na njegovem
čelu ni bilo maha in najmanjša bo-
jazen ali skrb ni kazila njegovega
kmečskega obraza. Smehljati se je in
me dražil, da bom morda kmalu
imel odprto pot na Angleško čez
Pariz!

Prekoračila sva zgodovinske
stopnice in stopila v Vladimirjevo
dvorano, ki je bila polna delegatov,
in uživala nekaj ur poslušanje vroče
debate med desnico in levico.

Brzjav.

Kaj je v Belgradu novega.

Dijaške podpore.

LDU Belgrad, 30. avg. Ministrski svet je sklenil, da ukine izmenjavanje denarja po državnem kurzu za šolanje naših dijakov v inozemstvu, ker je oddelek, ki je imel s tem posla, ugotovil primankljaj v znesku 18 milijonov dinarjev.

Ustanavljanje poštne hranilnice.

LDU Belgrad, 30. avg. Ministrstvo pošte in brzjava je otvorilo danes enoto, ki se bo bavila z vprašanjem hranilnice za vso našo državo.

Francoški kapital.

LDU Belgrad, 30. avg. Na temelju sklenila ministrskega sveta je ukiniten skvester nad gozdovi kneza Schaumburg-Lippe pri Virovitici.

Omenjeni gozdi so bili izročeni nekemu francoskemu konzorciju.

Odmetniki in komitaši.

LDU Prijepolje, 30. avg. Predsnočnim so se v selu Bučju v okraju Prijepolje pojavili odmetniki čete Huseina Boškovića in Jusufa Mehanića. Kakor hitro so v Prijepolju doznali za prihod odmetnikov, so takoj odšli močni oddelki orožnikov in vojakov proti Bučju. Obveščena so bila tudi najbližja mesta, v katerih se nahajajo letišča, da bi posla ojačenja.

LDU Belgrad, 30. avg. Znani vodja bolgarskih komitašev Dojča Dobrov se je danes dopoldne predal načelniku sreza Kriva Palanka z devetimi možmi in orožjem.

Predaja Zapadne Ogrske.

Novo mesto, 30. (DKU.) Več oddelkov avstrijske vojske odrine dne 31. t. m. jutraj kot asistenco na dosedanje mejo, da bi v službi potrebe podpirala orožnike.

LDU, Fehring, 30. (DKU.) Ker so v Jommersdorfu in St. Gotthardu prispele močni madžarski oddelki z oklopnimi avtomobili, se je umaknil avstrijski orožniški oddelek, ki se je doslej nahajal ob zapadnem robu kraja. Orožniki stoji sedaj ob štajerski meji. Mir se ni nikjer kalil. V pasu II. so zbrani močni madžarski oddelki, ki nameravajo, kakor vse kaže, obdržati to pokrajino.

LDU, Sopron, 30. (MKU.) Sledeč odredbi madžarske vlade, da se morajo iz Za-

padne Madžarske odstraniti vse osebe, ki niso tja pristojne, je Ivan Hegas že sredi zapustil ozemlje Zapadne Madžarske.

MADŽARSKA NE IZROČI II. PASU.

LDU, Budimpešta, 30. (DKU.) Ministrski predsednik grof Bethlen je izjavil zastopnikom časopisja, da je madžarska vlada pustila vprašanje tretjine zapadno-madžarskega ozemlja radi tega nerešeno, ker bi se, ako bi z Avstrijo glede rešitve omenjenega vprašanja ne prišlo do sporazuma, ne mogla obrniti na vesle in na reparacijsko komiteto. Madžarska vlada se ne brani izpolniti trianonsko mirovno pogodbo, a hoče uveljaviti svoja prava.

predsednik Glasenapp sporočil, da je bila 31. avgusta zapadla milijarda zlatih mark izplačana.

ORSKE BATINE.

LDU, Carigrad, 30. (ZNU.) Desno grško krilo, ki je imelo nalogo obkoliti turške čete, je odrezano od glavne grške vojske in je obkoljeno.

LDU, Carigrad, 29. (Havas.) Turške vesti se glase: Naše čete nadaljujejo prodiranje. Operacije so za nas ugodne.

LDU, Belgrad, 30. (ZNU.) Iz Pariza javljajo: Uradno vojno poročilo iz Angore: Grške čete so doživele velik poraz pri Tulu Bunaru v bližini Kara Hisarja. Grki niso mogli izvesti obkoljenja turške vojske. S tem porazom je vsa grška fronta prišla v kritičen položaj.

VSTAJA V INDIJI.

LDU Washington, 30. avg. Pri zadnjih spopadih angleških čet z vstajskimi Moplani so bili vstasi odbiti in so imeli znatne izgube; imeli so najmanj 700 mrtvih, dočim angleške izgube niso tako velike. Pogreša se 17 policistov domačinov.

LDU London, 30. avg. Po poročilih iz Indije so se vstajski Moplani pred angleškimi četami umaknili v gorovje.

tokrat povečal nje zalogo, vsaj kolikor se tiče tistih sivolasih, brezobnih kanonov, ki nam jih je njegova vlada hotela naprti na hrbet. Prosim, saj so celo demokrati proti njih nabavi, če berete zadnji »Ponedeljek«. A morda zato, ker zavajajo Pašičevemu »sinu« zarado?

+ Mister Tiča Popović in četrto stotine milijonov. Belgrajski in zagrebški listi, pišejo, da je država z izpraznitvijo baranjskega ozemlja izgubila ne samo velike množine hrane, temveč tudi 25 milijonov neplačane davka, »za kar se imamo zahvaliti nemarnosti pomočnika ministrstva zunanjih zadev (Tiča Popovića), do katerega so se finančne oblasti v tej za-

devi že večkrat obrnile, ali niso nikdar dobile kakega odgovora«. Listi vprašujejo g. Popovića, če misli še ostati na svojem mestu. — Mi menimo, da hoče. On si tako misli: Poleg mene je v državi še mnogo takih tičev. Država bi niče ne pridobila, če me nadomesti z enim izmed njih.

+ Muslimanski poslanec dr. Džafer Kelenović je izstopil iz muslimanskega kluba. Klub je sprejel njegov izstop na znanje. — Pač s težkim srcem — če je z njim izstopilo tudi nekaj milijonov.

+ Madžarsko-ameriška mirovna pogodba je bila v ponedeljek, dne 29. t. m. podpisana.

+ Švicarski tkalci so zastavljali, ker jim hočejo podjetniki znižati plače za 30 odstotkov.

Dnevne vesti.

MEZDNO GIBANJE PEKOV ZAKLJUČENO. — KRUH SE NE PODRAŽI.

Dne. 30. avgusta se je vršila v knjižnični dvorani pokrajinske uprave v Ljubljani pod vodstvom šefa oddelka za socialno skrbstvo g. Adolfa Ribnikarja razprava glede reguliranja med pekovski pomočnikov, ki so energično zahtevali 20% povišanje dosedanjih prejemkov. Zastopniki Zadruge peov in olačnov so začeli kom razprave kategorično odklanjati vsako povišanje, če se obenem z zahtevanim zvišanjem delavskih plač ne dovoli tudi zvišanje cen pri kruhu. Predsednik razprave je opozoril zastopnike mojstrov in pomočnikov na usodne posledice, ki bi povzročilo zvišanje cen pri tako važni živilski potrebi kot je kruh, ter izjavil, da vlada pod nikakimi pogoji ne more pristati na povišanje cen kruha. Po daljši debati se je nato dosegel med zastopniki mojstrov in pomočnikov sporazum. Medse so se povprečno zvišale za 10% in sicer na račun mojstrov, ne da bi se kruh podražil. Povšek se začne izplačevati s prvo plačilno periodo. S tem je končano medzno gibanje pekovski pomočnikov, ki je pretlo s stavko.

Poročilo o shodu v Trbovljah objavimo najbrže že jutri. Danes povemo samo to, da je v Trbovljah nastopil komunist Jagodič, ki je rekel, da ni več pristaša nobene stranke. Kakor posnemamo iz besedila Večernega lista so ga poslali na shod klerikalci, da je tam nastopil za komuniste. Na obeh shodih je poročal S. Kopač o delovanju in konstituenti in o političnem položaju.

Napitnina. Vprašanje napitnine se je že velikokrat in se že dolgo let razpravljalo na zahtevo, da se napitnino odpravi. Kje se danes še daje napitnina: v brivnicah, kavarnah, restavracijah, hotelih in v drugih javnih lokalih. Toda če se v vprašanje napitnine nekoliko poglobimo pridemo do zaključka, da je velika sramota za kulturno družbo in napravila osebo, ki napitnino prejme za manjvredno, ki pobira drobtinice, katere jim milostno meče gosti pod noz. Kako pride kdo do tega, da bi moral prosjačiti za plačilo svojega dela? Kakršno je njegovo delo, kolikor je vredno, tako mora biti njegovo plačilo, katero zahteva od delodajalca in ga ne prosil. Kako pride delojemalec do tega, da dela delodajalcem, ki na račun njegovega dela ugodno in razkošno živi v brezdelju, dočim mora on, delojemalec prosjačiti okrog tujih ljudi, gostov, za svojo plačilo. Kje je pravica, ki bi uresničila človeško zahtevo: Kdor ne dela, naj tudi ne je! Končno pa tudi to: Kako pride gost do tega, da bi moral vzlic temu, da je moral zelo drago plačati, kar je zavžil, še povrh vzdržavati vsled požrešnosti delodajalcev njegove delojemalce. — To vprašanje o napitnini so pred nekaj dnevi razpravljali v češkoslovaškem ministru za socialno politiko z delavskimi zaupniki in vsaj nekoliko zboljšali položaj prizadetih. Sklenili so, da morajo vsi lastniki javnih lokalov svoje delojemalce plačati, poleg tega pa se zaračuna vsakemu gostu še 10 odstotkov od celokupne vsote za strežbo.

Dvojbo Pesek : Žerjav. Vedno zaničnejši postaja dvojbo med g. Peskom in Žerjavom. Sedaj je prišel dvojbo do najvišje in odločilne točke. G. Pesek je vložil tožbo proti g. dr. Žerjavu, »Jutru« in »Ponedeljku«. Upamo, da se bo pred sodiščem sedaj stvar razčistila. Zakaj nemogoče je, da bi imeli dve osebi, katerih trditve so si diametralno nasprotne, prav. Nekdo bo zmago dobil, drugi pa izgubil. Toda dotični, ki bo v boju podlegel, ker je mogoče vztrajal na svoji trditvi v zmoti ali pa vedoma, bo postal politično mrtev; toda s seboj bo potegnil v smrt tudi svoje pristaše, kar jih bo še obdržal. Zato je sedanjí dvojbo za javnost v Sloveniji tako zelo važen.

Priče po 100.000 K. Včerajšnja »Jugoslavija« objavlja sledeči izvirni telegram iz Zagreba: Gospod Tribuč (iz Vika, op. ur.) ima od g. Praprotnika in dr. Žerjava nalogo, da dobi priče proti g. A. Pesku. V to svrhu ima na razpolago znatne vsote — za posamezne priče po sto tisoč kron in še več. Doslej pa se mu še ni posrečilo dobiti kako tako »pričo«. Za resničnost te vesti prepustimo odgovornost uredništvu »Jugoslavije«.

Zopet prepovedani listi. Po najnovejši naredbi ministrstva za notranje posle so v naši kraljevini radi tendenčnega poročanja prepovedani listi »Mittagszeitung«, »Neue Zürcher Zeitung« in »Avanti«.

Jugoslovensko profesorsko združenje priredi svoj drugi kongres dne 25. do 27. septembra t. l. v Zagrebu. Po zaključku kongresa posetijo udeleženci Ljubljano.

II. jugoslovenski kongres za operativno medicino se bo vršil od 5. do 7. septembra t. l. v Zagrebu. Na programu so predavanja o kirurški tuberkulozi in iz drugih delov operativne medicine. Predavanja se bodo vršila v kirurški in otorinolaringoški kliniki v novi porodnišnici.

Slovenska dijaška zadruga v Brnu razglašajo: Inskripcija na češki tehniški visoki šoli v Brnu traja od 15. sept. t. l. do 30. sept. Po 1. okt. t. l. so redna predavanja. Člane obenem opozarjajo, naj ne zanemarijo nabiralne akcije, ker še ni gotovo sedaj, komu v katerem obsegu bodo centralne stipendije podeljene. — Odbor.

Prošnja za podaljšanje osemurnega delovnika. Pokrajinska uprava oddelek za socialno skrbstvo, opozarja z ozirom na svoječasno notico v časopisju, da prošnja za podaljšanje delovnega časa ni treba kolekovati, vse interese, na začasní taksni zakon v Uradnem listu št. 100, tarif. p. 1 in 2. glasom katerih je taksa tudi za te prošnje 5 dinarjev in za njih priloge 50 para.

Organizacijski vestnik. iz stranke.

Diskusijski večer bo danes ob 20. uri v Spodnji Šiški v običajnem lokalu.

Iz strok. organizacije.

Hrastnik. V nedeljo dne 4. septembra se bo vršil za delavce kemične tovarne in steklarje važen strokovni shod v gostilni sodruga Demitroviča pri postaji. Poroča S. Leskošek iz Celja. Shod se bo vršil ob 4. uri popoldan.

Vestnik Svobode.

Trbovlje. Sklicani občni zbor 21. avgusta t. l. del. izobr. društva »Svoboda« se vsled smrti kralja Petra I. ni mogel vršiti. — Zato ga sklicujemo v nedeljo dne 4. septembra t. l. ob 4. uri popoldan v dvorani Delavskega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, blagajničarja, zapisničarja ter nadzorstva. 2. Ustanovitev telovadnega oddelka. 3. Nadomestne volitve. 4. Raznosterosti. — Občni zbor se vrši ob vsaki udeležbi. Sodrugi in sodružice! Nihče naj ne manjka! — Odbor.

Zadružništvo.

Hrastnik. Člane konsumnega društva rudarjev opozarjamo, da gotovo oddajo do

15. septembra odjemalne knjižice, da se lahko zračna v l. 1920—21 vzeto blago. Pozneje ne bo mogoče nikogar več upoštevati ter izgubi dotični pravico do dividend. — Hrastnik, 30. 8. 1921. — Načelnstvo. Nadzorstvo.

Kulturni vestnik.

Razstava Stiplošek, Vidmar. V Mariboru se odpre dne 4. septembra t. l. v gorenjih prostorih Narodnega gledališča druga umetnostna razstava, ki bo obsegala oljnat in grafični dela že izza lanske decemberske razstave dobro znanih mladih umetnikov gg. Stiploška in Vidmarja. Razstava obeta biti zelo zanimiva, ker bo kazala sadove novega vztrajnega študija in z njim spojenega napredka dveh intenzivno delajočih in izpopolnjujočih se umetnikov.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKI VELIKI SEMENJ.

Fotografiranje na sejmišču. Vsako fotografiranje na sejmišču je brez odobrenja urada »Ljubljanskega velikega semnja« prepovedano. Kdor bi želel slike paviljonov, posameznih razstavnih lokalov, posameznih predmetov ali celoga sejmišča se naj obrne na sejmski urad.

Kajenje v paviljonih. Opozarjajo se vsi posetniki sejmišča, tako razstavitelji, njihovi uslužbenci in delavci, kakor vsa ostala publika, da je v posameznih paviljonih najstrožje prepovedano kajenje. Ker je ta prepoved eminentne važnosti za varnost sejmišča in neupoštevanje te prepovedi zvezano z obutno kaznijo, se naprošajo vsi posetniki, da se te prepovedi striktno držijo.

Poslovni čas na sejmišču. Sejmišče bo odprto od 8. do 18. ure. Do 12. ure bo moralo biti končano vse čiščenje in bodo tudi razstavitelji morali do takrat zapustiti paviljone. Vsi lokali bodo čez noč strogo zastraženi. Razstavitelji, ki razstavijo na prostem ali pred paviljoni bodo mogli pustiti blago na svojih mestih.

Po svetu.

— Kamorkoli greš, povsod je klerikalizem smešen. Ameriški nič manj. Posnemamo iz čikaškega »Proletarca«, lista naših ameriških sodrugov, ki je že marsikatero dobro povedal, naslednjo zabavno notico: Zaključek (nekí slovenski pater tam okraj velike vode, U.) hoče prirrediti romanje k »čudodelnemu« kipu Marije, »čudolajčne žalostni« v Carey, Ohio. Pater pomika kazalec na uri eno ali dva stoletja nazaj, ampak je kljub temu leto 1921. Čudodelni kipi izginejo. Človek mora biti še zelo vpraševan, duševno silno zaostal, da veruje vanje. Če so Zedinjene države na boljsem od evropskih, je to pripisati dejstvu, da je ameriško ljudstvo samo delalo čudeže. V teku pol stoletja je zgradilo moderna mesta in industrijo, ki nima primere v zgodovini. Mesto, da bi s procesijami prošle za dež, je napeljala reke na rodovitno zemljo, da jo namakajo. Razvilo je tehniko brez pomoči »čudodelnih kipov«. Če pa bi ameriško ljudstvo razvilo božja pota, verovalo v čudodelne kipe, bi ostalo ravno kakor po drugih bogatih deželah. V ta v čudeže je strup vsakemu napredku. Koristi le patrom in ostali duhovščini. — Pa bo rekel »Novi čas«, da ne.

— Na Grškem si še kako dobro izmislijo. Dokaz temu je odredba atenske policije, ki loči razne gostilne in hotele po njih čistoti v tri razrede. Če je kak tak javen lokal umazan, morajo lastniki nad vratni pribiti desko z napisom: Tukaj je nečisto! Ta drakonska odredba bi ne škodovala tudi pri nas.

Suhe gobe,

izeno seme in druge deželne izdelke plača najbolje

SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Politične vesti.

+ Gospod d'Esperay obtožuje. Pred odhodom iz Belgrada je maršal d'Esperay podal naš vlad pismen protest radi gojenja, ki jo je v zadnjem času proti njemu pričel naš tisk. — Gospod d'Esperay je soldat in za en sold politik. Če bi kaj vedel, bi moral vedeti, da je prvi pogoj vsakega prebrisanega diplomata, sinova koga; dokler si te ne nabavi, naj s politiko raje miruje, zlasti če hoče biti politika v službi nepoštenih namenov. Zaradi gosp. d'Esperaya pa sicer res ni vredno izgubljati besed. On je enkrat dokazal, da se ga oprilejme smola. Mislimo, da je tudi

Tovarna Barva vsakovrstno -- blago.

JOS. REICH Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice: Maribor Gosposka ul. 38. Novomesto Glavni trg. Kočevje št. 39.

Velika zaloga: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. SATEL, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravo, za emajljanje z ognjem in ponikanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Mehanika delavnica Karlovska cesta 4.

Dr. Alojzij Vrtačnik naznanja, da je otvoril odvetniško pisarno v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10 (poleg Kranjske hranilnice).

Sprejemem takoj deset dobrih in treznih usnjarskih pomočnikov v stalno delo pri dobri plači in prostem stanovanju.

Aleks Podvinec, tovarna usnja v Radečah pri Zidanem mostu.

„Pošljite naročnino!“

Mariborska eskomptna banka, Maribor, Tegethoffova ulica 11

Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in izvršuje vsakovrstne bančne posle - - pod najugodnejšimi pogoji. - -